

Velika nesreča na železnici se je zgodila 12. t. m. nedaleč od Rima. Ker je vsled pokopa kralja Umberta bilo mnogo ljudi iz dežele v Rimu, priredilo je železnično vodstvo za odhajajoče posebne vlake, ki so s presledkom desetih minut zvečer odšli iz Rima. Proti Ankoni so bili naravnani trije vlaki. Toda nedaleč od Rima se prvemu vlaku pokvari zavorna naprava, in moral je vstaviti, da oskrbi popravo. V tem pridreči drugi vlak in z vso silo udari v prvega. Da tretji vlak ni trčil v drugega, hiteli so mu nekateri potniki nasproti ter s krikom opozorili strojevodjo na pretečo nesrečo. V nesreči je bilo 16 ljudi ubitih, okoli 100 ranjenih, 4 vozovi so popolnoma razrušeni, 2 močno poškodovana. V prvem vlaku se je peljal tudi ruski veliki knez Peter, ki je oženjen s črnogorsko kneginjo Milico, sestro italijanske kraljice. Zgodilo se velikemu knezu in njegovi soprogini ni nič. Italijanski kralj in kraljica sta se v vozu pripeljala na kraj nesreče ter tolažila ponesrečence.

Lakota v Indiji se je lakota razprostranila na 800.000 kvadr. kilometrov tako, da gladuje 10 milijonov ljudi. Uzrok lakote je velika suša in nje posledice, zlasti pa angleška vlada, katera ima vsako leto od Indije 720 milijonov dobička.

Šola, ki je veljala 8 milijonov rubljev. V Moskvi so zidali v spomin 25-letnega vladanja umrlega carja Aleksandra III. obrtniško šolo, ki se odpre na jesen. Poslopje je ogromno in se v njem nahaja mnogo oddelkov za razne stroke obrtnije. Za zidanje se je izdalo 8 milijonov rubljev.

Dima na železnicah ne bo več! Neki član glavnega ravnateljstva saških državnih železnic je iznašel napravo, ki skoro popolnoma odstranjuje nadležni dim na železnicah. Poskušnje z novo napravo so izborna izpale ter se je pokazalo, da železniški stroj na ta način prihrani mesečno najmanj 13.000 kg. premoga. Naprava velja za vsak stroj se ne 100 mark. Saške železnice bodo nove naprave veljale 150.000 mark, prihranile bodo pa na leto premoga za 4 milijone mark.

Slika škofa Dobrile je izvršil akademski slikar Josip Dekleva v Celju. Slika je narejena v naravni velikosti. V rokav drži škof knjigo »Oče, hudi volja tvoja«, ki se je toli omilila isterskemu ljudstvu.

Umor kralja Umberta in loterija. V Italiji se je pretekli teden milijone zastavilo na naslednje številke: 56 (kraljeva starost), 10 (ura umora) in pa 73 (umor kralja). Slučaj je hotel, da je v soboto bila zadeta samo številka 10, ostale številke pa so bile zadete le »pri piki«. Prišle so številke 55, 72 in 47. Italijanski loteristi so silno hudi, da se je loterija na tak način ponorčevala iz »svetih števil« in pograbila milijone dobička.

Izseljevanje v Ameriko. Ameriška uradna statistika poroča, da se je prve tri mesece tekočega leta iz Avstro-Ogerske v Ameriko izselilo 23.611 oseb, in sicer Hrvatov iz Hrvatske in Slavonije 2044, Mažarov 3513, Slovakov 7438, Nemcev 1209, Židov 3604, Rumunov 27, Rusinov 697, Italijanov 312, Srbov 17, Poljakov 4488, Čehov 240, iz Dalmacije, Bosne in Hercegovine 127. Minulo leto pa se je iz naše države izselilo v Ameriko 64.835 oseb, in sicer 39.859 moških in 24.676 ženskih. Po narodnosti je bilo največ Slovakov, dalje 4900 Mažarov, Nemcev 4314, Rusinov 1400, Hrvatov in Slovencev 8643. Največ Slovencev in Hrvatov izvabi v Ameriko znana tvrdka Nodari v Vidmu v Italiji. Oblastva naj bi pazila na te agente.

Društvene zadeve.

Slomšekova slavnost v Ljutomeru vršila se bode dne 8. septembra. Preložena je na ta dan, da se omogočijo nekatere druge slavnosti, ki so napovedane na 2. septembra. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Pri slabem vremenu vrši se program v veliki telovadnici Franc Jožefove šole. Dne 9. sept.

bode velezanimiva vozna dirka na Cvenu pri Ljutomeru.

Na savinjski Triglav! Dne 30. t. m. priredi se dijaški izlet na savinjski Triglav, t. j. Mrzlica pri Žalcu, kjer se nahaja Hausenbichlerjeva kočja, last slovenskega planinskega društva. Namen izleta je, praznovanje 70let. presvitlega cesarja in se bode v ta namen sestavil poseben vspeh, kateri se bode pozneje naznanil. Za sedaj se opozarjajo gg. abiturijenti in dijaki srednjih in visokih šol, naj bivajo kjerkoli v širni naši domovini, naj se udeležijo tega izleta, kjer bodejo živali par blaženih ur v krasnem razgledu po divni naši domovini.

Čitalnica v Slov. Bistrici priredi v nedeljo dne 26. avgusta veliko Slomšekovo slavnost. Slavnostna posojilnica postavila je v ta namen šotor, tako da se bo vršila slovesnost ob vsakem vremenu. Svirala bode celjska narodna godba. Natančnejši vzpored objavi se prihodnjic.

Vabilo na veliko tombolo, katero priredi društvo »Gospodar« v Petrovčah dne 19. avgusta t. j. v nedeljo ob 4. uri popoldne v gostilni M. Kavčič-a v Petrovčah. Dobitki so jako raznovrstni in velike vrednosti in je pričakovati velikega zanimanja. Igralna tablica stane samo 15 kr. ali 30 vin. Čisti dobiček od tombole porabi se v nakup društvenega žitočistilnega stroja. Tombolo bodo kratkočasili domači pevci v mešanem in možkem zboru in bode iz prijaznosti sodeloval pevski zbor gotoveljskih fantov. Če bi takrat slučajno močno deževalo, vrši se tombola drugo nedeljo ob istej uri pri vsakem vremenu. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala, zato vabi tem potom k prav obilnej vdeležbi najprijaznejše odbor.

Od Sv. Antona v Slov. gor. Dne 19. avgusta priredi tukajšno bralno društvo v čast stoletnice naše dike, našega narodnega buditelja Ant. Mart. Slomškega, sijajno veselico s petjem, govori in igrami. Domači in okoličani, pridite!

Vabilo k slavnosti, katera se priredi v proslavo Slomškove stoletnice, sedemdesetletnice Nj. Veličanstva, dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne v Št. Andražu pri Velenji. Sodelovali bodo iz posebne prijaznosti tudi pevci in pevke iz Saleške doline. Vzpored: 1. Slovesne večernice ob 3. uri v župni cerkvi sv. Andreja. 2. Petje in deklamacije šolske mladine na slavnostnem prostoru pri Grmovšekovi gostilni. 3. Narodne pesmi, poje saleški pevski zbor. 4. Tombola in prosta zabava. Čisti dobiček pri tomboli se bo obrnil za nakup učnih pripomočkov za tukajšnje šolo.

V Št. Andražu pri Velenji priredi se 19. t. m. slavnost v spomin sedemdesetletnice Nj. Veličanstva, in stoletnice Slomškovega rojstva. Zanimanje za to sploh prvo ljudsko veselico je posebno v saleški dolini živahno. Ako bo vreme ugodno, utegne se zbrati ta dan prav mnogo gostov v prijaznem Št. Andražu iz savinjske in saleške doline.

Slomšekova slavnost priredi ormoška čitalnica v nedeljo, dne 26. avgusta 1900, na vrtu gsp. Andraža Kalchbrennerja v Ormoži z mnogovrstnim vspehom. Začetek ob 1/2, 5 uri popoldne. Vstopnina za osebo 1 K, za kmete 40 vin. Uljudno vabi ODBOR.

Gospodarske stvari.

Kaj s sadjem?

Tekoče leto naklonilo je sadjarjem večinoma obilega blagoslova. Ako čitamo poročila iz raznih dežel, uvidimo, da nismo samo pri nas tako obdarjeni, temveč sadjarji skoro cele Evrope. Iz tega sledi, da ne bode mnogo prometa s svežim sadjem, da bo vsled tega cena svežega sadja primeroma nizka. To velja o navadnem sadju, mej tem ko se bo skrbno izbrano fino namizno sadje zlasti po zimi vse eno primeroma dobro prodajalo, kajti baš

tacega se ne prideluje ravno preveč. Kaj pa storiti z ogromnimi množinami navadnega sadja? Sadjar naj kalkulira, da li bolje shaja pri primeroma nizkih cenah, katere se mu bodo ponujale za svežo sadje, ali da napravlja iz njega trajni proizvod, s katerimi lahko čaka ugodneje trgovinske zveze. V večini slučajev bode slednje bolje kazalo. Pri naših razmerah pride najbolj v poštev napravljanje sadjevca. Z sušenjem bi se znalo sadje 2 do 4 kr. kilogram izkoristiti, pač je pa treba za to posebnih priprav, katere so pri nas primeroma še malo v rabi, sušenje se počasneje vrši, zahteva več dela in spretnosti, in pa za sušenje je porabno le zbrano, torej z večjimi stroški vkup spravljeno in čisto sadje. Za sadjevec porabimo lahko vse sadje sploh, pridelamo v kratkem času lahko veliko množino in izkoriščenje je tudi primeroma ugodno. Kdor je pripravljen za sušenje, naj tudi suši, sicer pa sadjevec.

Ker se bodo letos sadjarji veliko pečali z napravljanjem sadjevca, umestno je jih opozoriti že sedaj na važneje okoliščine, katere naj že sedaj upoštevajo. V prvi vrsti naj skrbijo za snažno, zdravo pijačo. Posodo, katera je dvomljive dobrote, naj skušajo že sedaj pripraviti in sicer, da jo z mrzlo in boljše še tudi z vročo vodo dobro izperejo, potem pa dobro zažveplajo in tako zvepleno do časa porabe ohranijo. Prej ko se naliva mošt, naj se taka posoda na dnu s hladno vodo zopet izplahne.

V drugi vrsti naj poskrbijo sadjarji za primerno pripravo za drozganje. Dobre priprave prihranijo, ker naglo delajo, mnogo dela, kar je, v očigled obilega dela, ki se bo v jeseni kopičilo, in pomanjkanje delavnih močij, velevažno. Dobre priprave pa tudi domorejo, da se mnogo več soka iz sadja dobi, nego ako sadje samo tolčemo ali ako ga drozgamo s slabejimi stroji. Navadno dobivajo naši sadjarji po 30% soka iz sadja s pomočjo dobrih strojev za drozganje in z umnim postopanjem; zamorejo ga pa tudi 70% in še več dobiti. Dobri stroj se torej kmalu poplača.

Priporočljiv tak stroj bil bi za manje ali srednje razmere po načrtu Hehenheinskega sadnega mlina pripraven. Na doljnem Štajarskem imamo trgovino, ki take stroje prav solidno in dobro prodaje, in sicer Peter Majdič v Celju. Z ozirom na dobro delo, primeroma nizko ceno in pa radi potnine, popravi itd., naj bi sadjarji tam naročevali tak stroj, pa o pravem času in sicer že sedaj se tam zglasali, da imajo o pravem času že vse pripravljeno.

Ker ni vsak sadjar v stanu tak stroj kupiti, lahko se jih združi po več vkup, ki ga potem skupno porabijo. Tudi si lahko posamezni boljši gospodarji take stroje naročijo ter potem proti primerni odškodnini drugim izposojujejo. Obe stroki bodeta v tem slučaju lahko zadovoljni. Ako si kupi mali sadjar sam tak mlin, n. pr. za 52 gld., služil mu bo ta n. pr. za 6 gld. 50 kr. na leto, in sicer s 5% poprečnimi obrestmi in pa z 10% amortizacijo. Mali sadjar, ki mlin le par dni rabi in za njega na dan znabiti po 1 gld. plača, bo s tujim mlinom dosegel za 2 gld., kar doseže z lastnim za 6 gld. 50 kr. Izposojevalca pa na ta način mlin tudi izvrstno izplača. Sadjarji naj pa skušajo sadno pijačo dobro in stalno napraviti, da preobilico o ugodnem času tudi lahko v denar spravijo. V tej zadevi smo v naših krajih večinoma zelo na slabem in zaradi tega gre pa mnogo vrednostij v zgubo. Podučevalo se bode o porabi sadja v raznih krajih. Seveda pa to ni le ob nedeljah mogoče, kajti malo nedelj, pa mnogo pouka potrebnih krajev. Sadjarji naj bi torej, kadar se jim ponudi prilika za tak poduk, žrtvovali tudi ob delavnikih par ur. Stalna, bolja, za trgovino sposobna roba jim bode za primeroma majhno zamudo pri delu obilo poplačala. Nečitljivo.